

Осма Азиатско-Тихоокеанска олимпиада по лингвистика

29 март – 12 април 2026 година

Задачи

- Слушайте внимателно квесторите и следвайте указанията им.
- Състезанието продължава 5 часа. Темата се състои от 5 задачи, разположени на 6 страници. Може да решавате задачите в произволен ред.
- По време на състезанието не е разрешено използването на електронни устройства, ръкописни или печатни материали, както и на други външни източници на информация.
- Ако имате въпрос по някоя задача, вдигнете ръка и го задайте на някой от квесторите. Квесторът ще се обърне към журито, преди да отговори.
- Правила за оформяне на решенията:
  - Не преписвайте условията на задачите.
  - Не пишете на един лист по повече от една задача.
  - Използвайте само едната страна на всеки лист за белова.
  - На всеки лист запишете името си, номера на задачата и поредния номер на листа в решението на съответната задача, напр.:

Име	...
Задача №	5
Страница №	1 / 3

Име	...
Задача №	5
Страница №	2 / 3

Име	...
Задача №	5
Страница №	3 / 3

което означава съответно първи, втори и трети лист от общо три за петата задача.

Иначе работата Ви може да не бъде оценена по достойнство.

- Ако не е казано друго, опишете закономерностите и правилата, които сте забелязали в данните. В противен случай Вашето решение няма да получи пълен брой точки.

Задачите от състезанието трябва да бъдат пазени в тайна, докато бъдат публикувани на официалния сайт на АТОЛ: <https://aplo.asia>. Не обсъждайте и не разгласявайте задачите онлайн преди публикуването им.

Задачи

Задача 1 (20 точки). Дадени са глаголни форми на езика хаа кумияй и всичките им български преводи:

ʔij	давам му го	ʔua:	карам го да отиде
a:	отива	kuamp	накарай го да върви
map	искам го	mij	даваш му го
mnʔij	дават ти го	mχuʔtup	кара те да скочиш
nua:	караме го да отиде	ɟkmʔap	искай ме
ɟmnuʔa:	карате ме да отида	ɟnʔar	краде ме
xtup	[скачам скача	namp	[вървим вървят
ɟnar	крада те	ɟnmaɟ	искаме те

Някои думи са частично скрити от разлято мастило.

(а) Преведете на български:

1. ʔamp
2. mnua:
3. ɟnmʔap

Има само един възможен превод за всеки пример.

(б) В следващите глаголни форми има грешки:

4. ɟʔa:
5. kuʔamp

Добавете по една буква към всеки от тях, за да поправите грешките, и ги преведете на български.

(с) Преведете на хаа кумияй:

6. отивам	10. крадеш го
7. отиваме	11. искат те
8. накарай ме да скоча	12. дава ми го
9. вървите	

△ Хаа кумияй принадлежи към юманското езиково семейство. Говори се от 4 души в Мексико.. ʔ е т.нар. гърлен взрив (кратката пауза в средата на *ʔ-ʔ*). ɟ и χ са съгласни звукове. Знакът [ː] след гласна бележи дължина.

— Арул Кола

Задачи

Задача 2 (20 точки). Дадени са изречения на езика яки и българските им преводи:

1. u'u te:ko bwi:kan	Вождът сега пее.
2. huhusai mi:sim bwa:nak	Кафяви котки изплакаха.
3. u'u chukui se:wa ponwak	Черното цвете беше ударено.
4. ume vakochim bwa:nak	Змиите изплакаха.
5. chu:'u ume mosenim bwanria	Куче плаче за морските костенурки.
6. tosai va:kot uka husai misita ponne	Бяла змия ще удари кафявата котка.
7. mo:sen usita uka sewata ponria	Морска костенурка удря цветето за дете.
8. bwanwan	Някой сега плаче.

Въз основа на данните по-горе един лингвист превел следващите изречения, но е допуснал някои грешки:

9. u'u u:si wikitta ponriawa	— Неправилно: Детето е ударено за птица. Правилно: Някой удря птица за детето.
10. u'u va:kot usita ponriawa	— Неправилно: Змията е ударена за дете. Правилно: Някой удря дете за змията.

(a) Преведете на български:

11. u:si bwi:kak
12. mo:sen ponwa
13. u'u wi:kit uka mosenta bwanriane
14. ume te:kom tolosai se:wam po:na

(b) Преведете на яки:

15. Птица сега удря вожд.
16. Черните птици пеят за децата.
17. Някой сега удря кафявото куче за котката.

△ Яки принадлежи към уто-ацтекското езиково семейство. Говори се от около 20 500 души в мексиканския щат Сонора и в Аризона, САЩ.

bw, ch и **'** са съгласни звукове. Знакът **:** след гласна бележи дължина.

— Казуне Сато, Цуйоши Кобаяши

Задачи

Задача 3 (20 точки). Дадени са имената на числата от 1 до 10 на езика нгити в азбучен ред:

arɥ arɥbhɥ arɥgyetdi atdi aza imbo ɪbhɥ ɪdre ɪfɔ ɔʊ

За числата над 10 езикът нгити има две системи: една традиционна и една, която се е развила по-наскоро. Таблицата по-долу представя някои по-големи от 10 числа в двете системи и стойностите им. Те са изброени в нарастващ ред.

Традиционна система	Нова система	Стойност
otsivi		
	ɪdre dɔna ɔʊ na	
otsi dɔ atdi		
ɔʊɪ	ɪdre dɔna aza na	
(A)	ɪdre dɔna arɥgyetdi na	
arotsivi		23
adzoro dɔ atdi	ɔʊ kumi dɔna arɥgyetdi na	
(B)	ɪfɔ kumi dɔna arɥbhɥ na	
wadhɪ dɔ wadhɪvi	(C)	
ɔʊ wadhɪ dɔ otsi	arɥbhɥ kumi dɔna aza na	
(D)	arɥgyetdi kumi	
ɪbhɥ wadhɪ dɔ adzorovi	mɪya dɔna ɔʊ kumi dɔna ɪbhɥ na	
ɪfɔ wadhɪ dɔ ɔʊɪ dɔ ɔʊ	(E)	146
imbo wadhɪ dɔ ɪdre	(F)	
arɥbhɥ wadhɪ dɔ aba dɔ atdi	ɔʊ mɪya dɔna ɪfɔ kumi dɔna imbo na	
(G)	ɔʊ mɪya dɔna arɥ kumi na	
(H)	ɪbhɥ mɪya dɔna imbo na	305

Запълнете пропуските (A–H). Няма нужда да запълвате засенчените полета.

△ Езикът нгити принадлежи на централносуданския клон на нило-сахарското езиково семейство. Говори се от около 85 000 души в Демократична република Конго. Понастоящем само няколко възрастни хора все още помнят традиционната бройна система.

ɛ, ɪ, ɔ и ɥ са гласни звукове. Езикът нгити има тонове, но в задачата те не са отбелязани за простота.

— Ким Мингю, Влад А. Някшу

Задачи

Задача 4 (20 точки). Дадени са изрази на езика луламоги и българските им преводи:

βatólóka	<i>те бягат</i>
tíβálikukyaagálá	<i>те сега не го (ср.р.) търсят</i>
βálikutuvunáánízyá	<i>те сега ни дават отговорност</i>
tiβasééhúliká	<i>те не мигрират</i>
titúkihalákátá	<i>ние не го (ср.р.) стържем</i>
alikuβálá	<i>той сега брой</i>
aalya	<i>той яде</i>
túlikugwá	<i>ние сега падаме</i>
tyalíkuβakuléémbéla	<i>той сега не ги води</i>
tufúkámíla	<i>ние коленичим</i>
βálikwagálá	<i>те сега търсят</i>
tyaβiikúlá	<i>той не открива (нещо)</i>
tyaagwá	<i>той не пада</i>
títúlikuseehúliká	<i>ние сега не мигрираме</i>
túmwaazíka	<i>ние му даваме (нещо) назаем</i>
βátukuléémbéla	<i>те ни водят</i>

(a) Отбележете правилните тонове:

1. **tumutya** *ние се страхуваме от него (м.р.)*
2. **tiβalikwanzulula** *те сега не разширяват (нещо)*
3. **titwoonoona** *ние не разваляме (нещо)*
4. **alikutusiβa** *той сега ни връзва*
5. **βaholoota** *те хъркат*

(b) Преведете на луламоги:

6. *той сега не го (м.р.) разваля*
7. *ние им даваме отговорност*
8. *ние не разширяваме (нещо)*
9. *те сега бягат*
10. *той не се страхува*

△ Луламоги принадлежи към езиковата група банту на атлантическо-конгоанските езици. Говори се от около 185 000 души в Уганда.

β, w и y са съгласни звукове. Удвоените гласни се произнасят като дълги. Луламоги има два тона: знакът над гласна бележи висок тон, а ниският тон не се отбелязва. — Уан Джихун

Задачи

Задача 5 (20 точки). Дадени са думи и изрази на езика бангиме и българските им преводи:

à bì ⁿ	козата	dʒèndʒé	крокодил
à gàrìbù	просякът	màà dʒéndʒè	крокодилът му
tùùré	хиена	dʒèndʒéndè	крокодими
ā tūūrè	хиената	àà màà dʒéndʒéndè	крокодилите ви
à kwàà	вратът	kwāāndè	вратове
máá bújágíndè	гуавите ми	nì màā kwààndé	вратовете им
tājndè	кошници от слама	bùtígé	бодливо свинче
tāārè	паяк	ā bütigè	бодливото свинче
máá tààrè	паякът ми	àà bútígè	бодливото ти свинче
à djàndé	селищата	pìjèw	птица носорог
màā djà	селището му	àā pìjèw	птицата ти носорог
tùndúru	приказка	nè màā pìjèwndé	птиците ни носорог
màà túndúruéndè	приказките му	màà kwáábéndè	сукулентните му растения

Преведете на бангиме:

1. селище	6. хиената ми
2. кози	7. хиените ви
3. козата му	8. просяците
4. паякът	9. кошницата им от слама
5. гуавата	10. сукулентното ни растение

△ Бангиме е изолиран език. Говори се от около 3 500 души в Южен Мали.

Бангиме има три тона: висок (´), среден (ˉ) и нисък (˘).

dʒ е съгласен звук. **ε** е гласен звук. Удвоените гласни се произнасят като дълги. Знакът ⁿ след гласна бележи носовост.

Хиена, птица носорог и бодливо свинче са различни видове животни. Гуава е вид плод.

— Панауат Тиачарон, Фараз Ахмед

Главен редактор: Панауат Тиачарон

Редактори: Фараз Ахмед, Шинджини Гхош, Здравко Иванов, Джеръм Йохъмс, Ким Мингю, Цуйоши Кобаяши, Арул Кола, Тамила Крацан, Влад А. Някшу, Дана Оспанова, Леонардо Пайло, Пан Тунль, Александър Пиперски, Дирадж Потапрагада, Казуне Сато, Сара Тур, Уан Джихун, Хе Ченшин, Ян Джеян

Текст на български: Здравко Иванов

Наслука!